

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αθήνα, 21.5.2019
Αρ. πρωτ.: 443 66 /2019

**Αριθμός Γνωμοδότησης 119/2019
(Ατομική)**

Αριθ. πρωτ. ερωτήματος : Το υπ' αριθ.Φε.33/22020/6.5.2019 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Διοικητικών και Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Δ/ση Διοικητικού, Τμήμα Δ.Ε.Π, το οποίο υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Περίληψη Ερωτήματος : Εάν μπορεί το ορισθέν, στα συγκροτηθέντα με την αριθ.1/15.4.2019 Συνεδρίαση της Συνέλευσης σε ειδική σύνθεση του Τμήματος Επιστημών Οίνου, Αμπέλου και Ποτών δύο (2) Εκλεκτορικά Σώματα, τακτικό μέλος, το οποίο είχε αποχωρήσει από την υπηρεσία του λόγω συνταξιοδότησης ήδη από την 31.8.2018, να αναπληρωθεί από άλλο μη κωλυόμενο αναπληρωματικό μέλος ή θα πρέπει να Συνεδριάσει εκ νέου η Συνέλευση του Τμήματος για τον ορισμό του ελλείποντος τακτικού μέλους.

...../.....

Ιστορικό

- 1.Στη με αριθ.1/15.4.2019 συνεδρίαση της Συνέλευσης ειδικής σύνθεσης και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ.3 του ν.4009/2011, όπως ισχύει, συγκροτήθηκαν δύο Εκλεκτορικά Σώματα με 11 τακτικά και 11 αναπληρωματικά μέλη για την πλήρωση α) Θέσης Αναπληρωτή Καθηγητή και β) Θέσης Επίκουρου Καθηγητή με γνωστικό αντικείμενο και στις δύο περιπτώσεις «Μικροβιολογία Οίνων ».
2. Εκ των υστέρων διαπιστώθηκε ότι ένα εκ των ορισθέντων τακτικών εκλεκτόρων, Καθηγήτρια α' βαθμίδας του Τμήματος Βιολογίας του Εθνικού

Καποδιστριακού Πανεπιστημίου (Ε.Κ.Π.Α) έχει ήδη από 31.8.2018 αποχωρήσει λόγω συνταξιοδότησης από την υπηρεσία της, χωρίς όμως να έχουν γίνει μέχρι σήμερα οι απαραίτητες ενέργειες από το αρμόδιο Τμήμα του Ε.Κ.Π.Α για τη διαγραφή της από το Γενικό Μητρώο εκλεκτόρων της εφαρμογής «ΑΠΕΛΛΑ», με αποτέλεσμα να εμφανίζεται ότι εξακολουθεί να κατέχει την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π.

3.Σύμφωνα με τη διάταξη της περ. ε' της παρ.3 του άρθρου 19 του ν.4009/2011, όπως ισχύει, μετά τη συγκρότηση του Εκλεκτορικού Σώματος, η σύνθεσή του δεν μεταβάλλεται παρά μόνο εάν μέλος του παραιτηθεί, εκλείψει ή βρεθεί σε νόμιμη άδεια. Στις περιπτώσεις αυτές, το μέλος του Τμήματος ή το εξωτερικό μέλος αναπληρώνεται από το πρώτο κατά σειρά μη κωλυόμενο αναπληρωματικό μέλος του αντίστοιχου καταλόγου αναπληρωματικών μελών που ορίστηκε κατά τη συγκρότηση του Εκλεκτορικού Σώματος.

4.Κατόπιν των ανωτέρω και προς αποφυγή ακυροτήτων ερωτάται εάν το ελλείπον τακτικό μέλος μπορεί να αναπληρωθεί από άλλο, μη κωλυόμενο, αναπληρωματικό μέλος και να προχωρήσει η διαδικασία πλήρωσης των εν λόγω θέσεων ή θα πρέπει να συνεδριάσει εκ νέου η Συνέλευση του Τμήματος ειδικής σύνθεσης για να συγκροτήσει εκ νέου τα δύο Εκλεκτορικά Σώματα.

Νομοθετικό πλαίσιο

5. Στο άρθρο 19 του ν.4009/2011 (ΦΕΚ Α'195) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», όπως ισχύει σήμερα¹, ορίζονται τα ακόλουθα: «1...2.Το εκλεκτορικό σώμα για την εκλογή, εξέλιξη και μονιμοποίηση των καθηγητών αποτελείται από μέλη ίσης ή ανώτερης βαθμίδας με την προκηρυχθείσα θέση και ειδικότερα βαθμίδας Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή και μόνιμου Επίκουρου Καθηγητή ή Ερευνητή αντίστοιχης βαθμίδας με επιστημονικό έργο στο ίδιο, ή αν δεν υπάρχει, σε συναφές γνωστικό αντικείμενο με εκείνο της υπό πλήρωση θέσης. 3. α)Το Εκλεκτορικό Σώμα συγκροτείται με πλήρως αιτιολογημένη, ως προς το γνωστικό αντικείμενο των μελών του, απόφαση της Γενικής Συνέλευσης

¹ Το ως άνω άρθρο 19 του ν.4009/2011, τροποποιήθηκε με την παρ.13 του άρθρου 34 ν.4115/2013 (ΦΕΚ Α'24/30.1.2013), την παρ.2 του άρθρου 39 ν.4186/2013 (ΦΕΚ Α'193/17.9.2013), αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 70 του ν. 4386/2016 (ΦΕΚ Α'83/11.5.2016), το άρθρο τέταρτο του ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α'129/13.7.2016) και τις παρ.2 και 3 του άρθρου 30 του ν. 4452/2017 (ΦΕΚ Α'17/15.2.2017).

Ειδικής Σύνθεσης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων ως εξής: α) για όσα τμήματα αριθμούν κάτω των 40 καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων, από 5 καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους, οι οποίοι ανήκουν στο ίδιο τμήμα του οικείου ΑΕΙ και 6 καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγούς ΑΕΙ της αλλοδαπής ή ερευνητές της ημεδαπής ή αλλοδαπής του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με εκείνο της προς πλήρωση θέσης και β) για όσα από τα τμήματα αριθμούν άνω των 40 καθηγητών και υπηρετούντων λεκτόρων, από επτά (7) καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους, οι οποίοι ανήκουν στο ίδιο Τμήμα του οικείου Α.Ε.Ι και οκτώ (8) καθηγητές με τους αναπληρωματικούς τους, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι, της ημεδαπής, ή ομοταγούς Α.Ε.Ι της αλλοδαπής ή ερευνητές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με εκείνο της προς πλήρωση θέσης. β) Στην περίπτωση μη ύπαρξης ικανού αριθμού εκλεκτόρων που προέρχονται από το Τμήμα, και έπειτα από πλήρως αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης ως προς το κριτήριο της συνάφειας του γνωστικού αντικείμενου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, η συμπλήρωση του Εκλεκτορικού Σώματος πραγματοποιείται από καθηγητές, με ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο, άλλων Τμημάτων του οικείου Α.Ε.Ι. ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής ή ερευνητές της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, χωρίς να τηρείται η προβλεπόμενη στο εδάφιο α' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου αριθμητική αναλογία. γ)δ).... ε) Κατά τη διαδικασία συγκρότησης του Εκλεκτορικού Σώματος, στο συνολικό αριθμό των εκλεκτόρων δεν υπολογίζονται όσοι απουσιάζουν λόγω νόμιμης άδειας ή για λόγους ανωτέρας βίας που πιστοποιεί η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος με πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή της. Σε περίπτωση επίκλησης λόγου ασθενείας απαιτείται βεβαίωση από δημόσιο νοσοκομείο. **Μετά τη συγκρότηση του Εκλεκτορικού Σώματος, η σύνθεσή του δεν μεταβάλλεται παρά μόνο εάν μέλος του παραιτηθεί, εκλείψει ή βρεθεί σε νόμιμη άδεια. Στις περιπτώσεις αυτές, το μέλος του Τμήματος ή το εξωτερικό μέλος αναπληρώνεται από το πρώτο κατά σειρά μη κωλυόμενο αναπληρωματικό μέλος του αντίστοιχου καταλόγου αναπληρωματικών μελών που ορίστηκε κατά τη συγκρότηση του**

Εκλεκτορικού Σώματος. 4. α) Ο Πρόεδρος του Τμήματος συγκαλεί το Εκλεκτορικό Σώμα για την πρώτη συνεδρίασή του εντός δέκα (10) ημερών από τη συγκρότησή του προκειμένου να ορισθεί η τριμελής εισηγητική επιτροπή. Το Εκλεκτορικό Σώμα βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος. Στην περίπτωση μη ύπαρξης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας μίας (1) εβδομάδας με τη συμμετοχή του ενός τρίτου (1/3) του αριθμού των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος, β).. γ). δ)...5....6....7. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ρυθμίζονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία εκλογής, εξέλιξης ή μονιμοποίησης καθηγητή, τον έλεγχο νομιμότητας των διαδικασιών αυτών, την κατάρτιση και τήρηση μητρώων εσωτερικών και εξωτερικών μελών και τη λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης του μητρώου αυτού. Τα μητρώα των εσωτερικών και εξωτερικών μελών που καταρτίζονται και τηρούνται για τις διαδικασίες εκλογής, εξέλιξης, μονιμοποίησης και ανανέωσης καθηγητών, επικαιροποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και το αργότερο ανά εξάμηνο με απόφαση της Συγκλήτου, έπειτα από γνώμη της Κοσμητείας, ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος. Στα ανωτέρω μητρώα εγγράφονται και μόνιμοι επίκουροι καθηγητές. Για την κατάρτισή τους λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του παρόντος άρθρου.».

6. Στο άρθρο 45 του ν.2413/1996 (ΦΕΚ Α'124), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ², ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 45 :«1...2..3...4...5. Μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., που αποχωρούν λόγω συνταξιοδότησης διατηρούν την ιδιότητα του μέλους τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής υποψήφιων διδακτόρων, την ιδιότητα του επιβλέποντος καθηγητή και την ιδιότητα μέλους επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για τελική αξιολόγηση και κρίση διδακτορικών διατριβών, τις οποίες έχουν πριν την αποχώρησή τους. Διατηρούν επίσης τις θέσεις σε διοικητικά συμβούλια Ν.Π.Δ.Δ. ή σε κάθε είδους επιτροπές, στις οποίες είχαν διορισθεί ως μέλη

² Με το ως άνω άρθρο αντικαταστάθηκε το άρθρο 17 του ν.2327/1995. Αντικαταστάθηκε με την παρ.5 άρθρο 26 ν.3549/2007, (ΦΕΚ Α' 69/20.3.2007), όπως η τελευταία αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 Ν.4115/2013, (ΦΕΚ Α 24/30.1.2013),

Δ.Ε.Π. πριν την αποχώρησή τους, συνεχίζουν να συμμετέχουν σε όσα ερευνητικά προγράμματα συμμετείχαν πριν από αυτή και μπορούν να ορίζονται ως μέλη εισηγητικών επιτροπών για την κρίση μελών Δ.Ε.Π.. Τέλος μπορούν να παραδίδουν μεταπτυχιακά μαθήματα και να διδάσκουν σε ινστιτούτα δια βίου εκπαίδευσης.».

Ανάλυση-Ερμηνεία Διατάξεων

7. Με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 19 του ν.4009/2011, όπως ισχύει, καθορίζεται ο τρόπος συγκρότησης του σώματος των εκλεκτόρων για κάθε περίπτωση εκλογής, εξέλιξης ή μονιμοποίησης μελών Δ.Ε.Π, καθώς και ο αριθμός των μελών αυτού, που απαιτείται για να είναι νόμιμη η εκλογή. Συγκεκριμένα οι επιτροπές επιλογής ή εξέλιξης καθηγητών (εκλεκτορικά σώματα) είναι είτε εντεκαμελείς είτε δεκαπενταμελείς και απαρτίζονται από μέλη ίσης ή ανώτερης βαθμίδας με την προκηρυχθείσα θέση και ειδικότερα βαθμίδας Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή και μόνιμου Επίκουρου Καθηγητή ή Ερευνητή αντίστοιχης βαθμίδας με επιστημονικό έργο στο ίδιο, ή αν δεν υπάρχει, σε συναφές γνωστικό αντικείμενο με εκείνο της υπό πλήρωση θέσης. Τα μέλη των εκλεκτορικών σωμάτων ανήκουν σε δύο κατηγορίες. Στα προερχόμενα από το μητρώο εξωτερικών μελών, έξι (6) ή οκτώ (8) τουλάχιστον, ανάλογα με τον αριθμό των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος, του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγούς ΑΕΙ της αλλοδαπής ή ερευνητές της ημεδαπής ή αλλοδαπής του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με εκείνο της προς πλήρωση θέσης και στα προερχόμενα από το μητρώο εσωτερικών μελών, δηλαδή καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές και μόνιμοι επίκουροι καθηγητές του οικείου Τμήματος. Οι σχετικές πράξεις συγκρότησης των Εκλεκτορικών Σωμάτων ορίζουν τόσο τα τακτικά όσο και τα αναπληρωματικά μέλη. Ο νομοθέτης, αναφερόμενος σε μέλη των Εκλεκτορικών Σωμάτων, εννοεί, χωρίς καμία αμφιβολία, τα εν ενεργεία μέλη Δ.Ε.Π δηλαδή καθηγητές πρώτης βαθμίδας, αναπληρωτές καθηγητές και επίκουρους ή ερευνητές αντίστοιχης βαθμίδας. Όπου ο νομοθέτης ήθελε κάποιες ρυθμίσεις του να αφορούν και τα αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π (συνταξιούχους) το όρισε ρητά, όπως στην προαναφερθείσα παράγραφο παρ.5 του άρθρου 45 του ν.2413/1996, όπως ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με την παρ.5 άρθρο 26 ν.3549/2007 (ΦΕΚ Α 69/20.3.2007), όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 ν 4115/2013 (ΦΕΚ Α 24/30.1.2013), σύμφωνα

με την οποία τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., που αποχωρούν λόγω συνταξιοδότησης διατηρούν την ιδιότητα του μέλους τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής υποψήφιων διδακτόρων, την ιδιότητα του επιβλέποντος καθηγητή και την ιδιότητα μέλους επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για τελική αξιολόγηση και κρίση διδακτορικών διατριβών, τις οποίες έχουν πριν την αποχώρησή τους, τις θέσεις σε διοικητικά συμβούλια Ν.Π.Δ.Δ. ή σε κάθε είδους επιτροπές, στις οποίες είχαν διορισθεί ως μέλη Δ.Ε.Π. πριν την αποχώρησή τους, συνεχίζουν να συμμετέχουν σε όσα ερευνητικά προγράμματα συμμετείχαν πριν από αυτή και μπορούν να ορίζονται ως μέλη εισηγητικών επιτροπών για την κρίση μελών Δ.Ε.Π., μπορούν να παραδίδουν μεταπτυχιακά μαθήματα και να διδάσκουν σε ινστιτούτα δια βίου εκπαίδευσης.

8. Περαιτέρω στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περ.ε' της παρ.3 του άρθρου 19 του ν.4009/2011 ρυθμίζεται κατ'αποκλειστικότητα το θέμα της αναπλήρωσης των μελών Εκλεκτορικού Σώματος και εισάγεται ο κανόνας του αμετάβλητου της σύνθεσης του εκλεκτορικού σώματος και της απαγόρευσης της αναπλήρωσης του τακτικού μέλους του, όταν αυτό έχει συγκροτηθεί πλέον σε σώμα. Εξαίρεση από τον κανόνα αυτό είναι επιτρεπτή μόνο στις περιπτώσεις, που ρητά και περιοριστικά απαριθμούνται στην ίδια αυτή διάταξη, και συγκεκριμένα μόνο στις περιπτώσεις που μέλος του Εκλεκτορικού Σώματος παραιτηθεί, εκλείψει ή βρεθεί σε νόμιμη άδεια, οπότε στις περιπτώσεις αυτές, το μέλος του Τμήματος ή το εξωτερικό μέλος αναπληρώνεται υποχρεωτικά από το πρώτο κατά σειρά μη κωλυόμενο αναπληρωματικό μέλος του αντίστοιχου καταλόγου αναπληρωματικών μελών, που ορίστηκε κατά τη συγκρότηση του Εκλεκτορικού Σώματος (πρβλ.ΣτΕ 1707/2013). Κατά τη θεωρία και τη νομολογία έκλειψη ή έλλειψη μέλους συλλογικού οργάνου υπάρχει, όταν αυτό αποβιώσει ή όταν χάσει οριστικά την ιδιότητα του μέλους, λόγω συνταξιοδότησης, παραίτησης ή απόλυσης από την Υπηρεσία, καθώς επίσης και γενικώς όταν χάσει την ιδιότητα με βάση την οποία έγινε ή διορίστηκε μέλος του συλλογικού οργάνου, λόγω έκπτωσης ή λήξης της θητείας του ή μετάθεσης κλπ., (βλ.Επ.Σπηλιωτόπουλο Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 13^η έκδοση, σημ.125, Γνωμ.ΝΣΚ 287/2012, 428/2010, ΣτΕ 914/2012). Συνεπώς η αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης, αλλά και κάθε παραίτηση από την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π, συνιστά μόνιμη, υποχρεωτική και αυτοδίκαιη αποχώρηση από την υπηρεσία, καθώς και

οριστική απώλεια της σύνδεσης με το Α.Ε.Ι. και της ιδιότητας υπό την οποία το εν λόγω μέλος Δ.Ε.Π ορίστηκε ως μέλος Εκλεκτορικού Σώματος (Γνωμ.ΝΣΚ 428/2010).

9. Από την προαναφερόμενη ωστόσο ρητή γραμματική διατύπωση της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 19 του ν.4009/2011, προκύπτει ότι αναπλήρωση τακτικού μέλους χωρεί, όταν έχει λάβει χώρα νόμιμη συγκρότηση του Εκλεκτορικού Σώματος και επέλθει, μετά την συγκρότησή του, γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα την αδυναμία τακτικού μέλους να παρίσταται σ' αυτό και όχι όταν η συγκρότησή του είναι εξ αρχής μη νόμιμη, όπως όταν το διορισθέν μέλος ήδη κατά το χρόνο διορισμού του είχε απωλέσει την ιδιότητα βάσει της οποίας διορίστηκε. Στην τελευταία αυτή περίπτωση το Εκλεκτορικό Σώμα έχει συγκροτηθεί με λιγότερα από τα προβλεπόμενα στο νόμο μέλη (πρβλ.ΣτΕ 518/2009). Στην περίπτωση αυτή παρίσταται ανάγκη ανασυγκρότησης του Εκλεκτορικού Σώματος και συμπλήρωση αυτού κατά το μέλος που εκλείπει.

Απάντηση

10. Κατ'ακολουθία των όσων προεκτέθηκαν, επί του τεθέντος ερωτήματος η απάντηση είναι ότι εφόσον η εκ των ορισθέντων τακτικών εκλεκτόρων Καθηγήτρια α' βαθμίδας του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ είχε ήδη συνταξιοδοτηθεί σε χρόνο προ της 15.4.2019, που έλαβε χώρα η απόφαση της Συνέλευσης ειδικής σύνθεσης του Τμήματος Επιστημών Οίνου, Αμπέλου και Ποτών περί συγκροτήσεως των δύο (2) Εκλεκτορικών Σωμάτων, η συγκρότηση αυτών ήταν εξ αρχής μη νόμιμη και ως εκ τούτου, μη χωρούσης αναπλήρωσης, θα πρέπει να συνεδριάσει εκ νέου η Συνέλευση του Τμήματος προκειμένου να συμπληρωθούν τα Εκλεκτορικά Σώματα κατά το μέλος που εκλείπει.

Η Γνωμοδοτούσα

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΠΑΝΑΚΟΥ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ